

| Titulació | Tipus | Curs |
|-----------|-------|------|
| Filosofia | OT    | 3    |
| Filosofia | OT    | 4    |

### Professor/a de contacte

Nom: Begoña Saez Tajafuerce

Correu electrònic: begonya.saez@uab.cat

### Equip docent

Anabella Laura Di Tullio Arias

### Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

### Prerequisits

No hi ha prerequisits per a cursar l'assignatura.

### Objectius

Filosofia i gènere és una assignatura optativa de tercer i quart curs del grau en Filosofia. El curs introdueix els debats contemporanis sobre la relació entre filosofia i gènere amb l'objectiu d'analitzar críticament la manera com la teoria feminista i els estudis de gènere han transformat categories filosòfiques fonamentals com a subjecte, raó, cos, llibertat, justícia i poder. L'assignatura posa en diàleg la tradició filosòfica amb les aportacions del pensament feminista contemporani, incloent-hi aproximacions interseccionals i decolonials.

### Competències

- Filosofia
- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar informació.
2. Aplicar el rigor filosòfic en un text escrit seguint els estàndards internacionals de qualitat.
3. Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.
4. Construir textos normativament correctes
5. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
6. Desenvolupar habilitats d'aprenentatge autònom
7. Discriminar els trets que defineixen el lloc d'un autor en el context d'una problemàtica i reorganitzar-los en un esquema coherent.
8. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
9. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
10. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
11. Explicar aspectes de la història de la ciència utilitzant la terminologia pròpia de la disciplina.
12. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
13. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
14. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
15. Liderar grups de treball, supervisar tasques col·lectives i treballar amb vocació d'unir diverses posicions
16. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
17. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat
18. Resoldre problemes de manera autònoma.
19. Utilitzar tant eines informàtiques bàsiques (per exemple, processadors de textos o bases de dades) com programes especialitzats necessaris en la pràctica professional de l'arqueologia

## Continguts

Mòdul 1: Introducció. Filosofia i gènere: camps en disputa?

Fonaments de la filosofia feminista com a camp de pensament autònom i crític. Tensions entre raó, diferència sexual i exclusió epistemològica.

Lectures:

- Alison Stone, *An Introduction to Feminist Philosophy*.
- Geneviève Fraisse, *Musa de la razón*
- Celia Amorós, *Feminismo y filosofía*
- Sara Ahmed, *La política cultural de las emociones*

## Mòdul 2: Crítica feminista del cànon filosòfic

L'exclusió de les dones del subjecte filosòfic. Lectura crítica de textos fundacionals del cànon occidental.

Lectures:

- Mary Wollstonecraft, *Vindicación de los derechos de la mujer* (selección)
- Michèle Le Doeuff, *El estudio y la rueca*.
- Genevieve Lloyd, *The Man of Reason*
- Birulés, Fina, *Entreactos* (Las filósofas y la tradición)

## Mòdul 3: Cos, diferència i sexualitat

Crítiques al dualisme cartesià. Construcció del cos sexual i normes de gènere.

Lectures:

- Simone de Beauvoir, *El segundo sexo* (selección)
- Judith Butler, *El género en disputa* (cap. 1 y 3)
- Paul B. Preciado, *Manifiesto contra-sexual*

## Mòdul 4: Ètica de la cura i vulnerabilitat

La crítica a l'ètica kantiana i al subjecte moral autònom. Propostes relacionals: compte, interdependència, responsabilitat.

Lectures:

- Joan Tronto, *Moral Boundaries*
- Eva Kittay, *Love's Labor*
- Virginia Held, *The Ethics of Care*

## Mòdul 5: Llibertat, poder i subjecte: debats contemporanis

Crítica a la llibertat liberal com a autodeterminació abstracta: Què significa ser lliure des d'una perspectiva feminista? Tensions entre liberalisme, estructuralisme i crítica postestructural. Subjecte situat, encarnat i en relació: cossos vulnerables, dependències i condicions materials.

Lectures:

- Martha C. Nussbaum, "The Feminist Critique of Liberalism" en *Sex and Social Justice* (1999)
- Judith Butler, *Cuerpos que importan* (cap. 1)
- Iris Marion Young, *Justice and the Politics of Difference* (cap. "La idea de la justicia como inclusión")

## Mòdul 6: Gènere, colonialitat i epistemologies crítiques

Interseccionalitat i feminismes no hegemònics. Crítiques descoloniales al subjecte il·lustrat i a la universalitat abstracta.

Lectures:

- María Lugones, "Colonialidad y género"
- bell hooks, *Teoría feminista: de los márgenes al centro*
- Rita Segato, *La guerra contra las mujeres* (cap. 4: Colonialidad y patriarcado moderno)

## Activitats formatives i Metodologia

---

| Títol                                                                                                                                                              | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|-------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                                                                                                   |       |      |                                           |
| Presentació del curs. Exposicions teòriques dels principals conceptes. Comentaris de textos significatius. Avaluació dels continguts del curs i de la metodologia. | 45    | 1,8  | 1, 7, 8, 10, 11, 16                       |
| Tipus: Supervisades                                                                                                                                                |       |      |                                           |
| Tutories                                                                                                                                                           | 22,5  | 0,9  | 3, 4, 10, 12, 13, 14, 17                  |
| Tipus: Autònomes                                                                                                                                                   |       |      |                                           |
| Preparació de temes i textos (dossier). Preparació exposició. Preparació comentari de text. Preparació examen.                                                     | 75    | 3    | 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18 |

A les classes, les professores introduiran els temes i faran una breu introducció als textos que es comentaran en comú. És molt recomanable que l'estudiant vagi a classe amb els apunts i els textos llegits. És molt important assistir i participar a classe.

Caldrà elaborar un comentari de text, segons una pauta treballada, i fer-ne una exposició a classe, per assolir els continguts exposats i les competències assignades amb els resultats d'aprenentatge corresponents.

Es farà us del Campus Virtual. Si cal establir un contacte amb les professores, caldrà fer-ho en les hores de despatx i, excepcionalment, a través del correu electrònic. Les proves escrites es lliuraran en còpia en paper. En el cas de docència telemàtica, la comunicació es durà a terme per e-mail i a través de la plataforma Microsoft Teams.

Cas que en el departament o altres contextos docents rellevants tinguin lloc activitats formatives rellevants per als continguts del curs, convindrà assistir-hi.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                         | Pes           | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                             |
|-----------------------------------------------|---------------|-------|------|------------------------------------------------------|
| Comentari de text 20 % Exposició a classe 20% | Prova oral    | 2,5   | 0,1  | 1, 2, 3, 5, 6, 9, 12, 13                             |
| Examen final 50 %                             | Prova escrita | 4     | 0,16 | 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 |
| Preparació i participació a classe 10 %       | Prova oral    | 1     | 0,04 | 1, 6, 8, 11, 12, 13                                  |

L'avaluació del curs és continuada i es recomana l'assistència a classe i el seguiment constant del curs. Per aprovar l'assignatura cal que la nota de l'examen final sigui, com a mínim, de 5. Si un/a alumne/a no compleix aquesta condició, caldrà que es presenti a la reavaluació. Tot/a alumne/a, però, es pot presentar a la reavaluació per apujar la nota dels exàmens. La data de l'examen final coincidirà amb el darrer dia de classe.

El comentari i l'exposició no són objecte de reavaluació.

Hom qualificarà amb *no avaluable* l'alumne.a que només hagi fet activitats d'avaluació per un valor inferior al 30%.

No hi ha segona convocatòria.

Les professores assignaràan un dia, hora i lloc de revisió d'examen un cop hagin avaluat les activitats del curs i hagin posat la nota global de qualificació. L'alumnat que ha de fer la reavaluació tindrà un dia específic de revisió un cop hagi fet l'esmentada activitat de reavaluació.

És possible que el Departament de Filosofia estableixi (tal com s'ha fet durant el primer semestre) un període de concentració de proves avaluatives. El professorat indicarà si hi ha aquest període o quines són les dates de les proves a l'inici de cada assignatura.

Examen, comentari de text i exposició. L'examen consistirà a respondre una pregunta i elaborar un comentari de text, segons la pauta explicada i treballada a classe i que serveix de base a l'exposició.

Participació a classe. Atès que l'assignatura es conforma com a seminari, la professora valorarà la participació activa a la classe més enllà de l'exposició obligatòria. Preparar a casa les classes, ampliar continguts, fer aportacions, etc. són activitats que, a part del valor que tenen en l'avaluació del curs, contribuirà a arrodonir la nota.

#### AVALUACIÓ ÚNICA.

Evidències: Examen (consistirà a respondre una pregunta i elaborar un comentari de text, segons la pauta explicada i treballada a classe), Comentari de text corresponent a un.a autor.a del dossier amb ampliació de l'Exercici de lectura comparada. Les tres proves es duran a terme/s'entregaran el mateix dia.

Pes de les Evidències: Examen 50%, Comentari de text 25% i Exercici de lectura comparada 25%.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'Estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o d'informació, correcció de textos o traduccions. S'han d'identificar les parts que han estat generades amb IA; especificar leseines utilitzades; i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i en el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i comporta que l'activitat s'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

---

## Bibliografia

Ahmed, S. (2015). *La política cultural de las emociones*. UNAM.

Amorós, C. (2000). *Feminismo y filosofía*. Síntesis.

Beauvoir, S. de (2005). *El segundo sexo (selección)*. Ediciones Cátedra.

Birulés, F. (2015). *Entreactos. En torno a la política, el feminismo y el pensamiento*. Katz.

Butler, J. (2002). *El género en disputa* (caps. 1 y 3). Paidós.

Butler, J. (2014). *Cuerpos que importan* (cap. 1). Paidós.

Fraisse, G. (1991). *Musa de la razón: La democracia excluyente y la diferencia de los sexos*. Cátedra.

- Held, V. (2006). *The ethics of care: Personal, political, and global*. Oxford University Press.
- hooks, b. (2020). *Teoría feminista: De los márgenes al centro*. Traficantes de Sueños.
- Kittay, E. F. (1999). *Love's labor: Essays on women, equality and dependency*. Routledge.
- Le Doeuff, M. (1999). *El estudio y la rueca. De las mujeres, de la filosofía, etc.* Ediciones Cátedra.
- Lloyd, G. (1984). *The man of reason: "Male" and "female" in Western philosophy*. Routledge.
- Lugones, M. (2008). Colonialidad y género. *Tabula Rasa*, 9, 73-101.
- Nussbaum, M. C. (1999). The feminist critique of liberalism. En *Sex and social justice* (pp. 55-80). Oxford University Press.
- Preciado, P. B. (2002). *Manifiesto contra-sexual*. Opera Prima.
- Segato, R. L. (2016). Colonialidad y patriarcado moderno. En *La guerra contra las mujeres* (cap. 4, pp. 105-121). Traficantes de Sueños.
- Stone, A. (2007). *An introduction to feminist philosophy*. Polity Press.
- Tronto, J. C. (1993). *Moral boundaries: A political argument for an ethic of care*. Routledge.
- Wollstonecraft, M. (2000). *Vindicación de los derechos de la mujer* (selección). Ediciones Cátedra.
- Young, I. M. (2000). *La justicia y la política de la diferencia*, Cátedra.

## Programari

No cal cap programari específic.

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom                      | Grup | Idioma   | Semestre           | Torn      |
|--------------------------|------|----------|--------------------|-----------|
| (PAUL) Pràctiques d'aula | 1    | Espanyol | segon quadrimestre | matí-mixt |
| (TE) Teoria              | 1    | Espanyol | segon quadrimestre | matí-mixt |